

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Hjort, Peder.; af P. Hjort.

Om den falske Logik som kan formodes at
have vildledet mangen Læser af Hr. Professor
K. L. Rahbeks seneste Forsvarsskrift : en
Undersøgelse

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : trykt hos R. Christensen, 1816

Fysiske størrelse | Physical extent:

22 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Hjorts
Undersøgelse af
Rabbets Forsvarsfrist

55.-257.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022049561

Om
Den falske Logik

som kan formodes at have vildledet

mangen Læser

af

Hr. Professor K. L. Rahbeks

seneste Forsvarsskrift.

En Undersøgelse

af

P. Hjort.

Student.

Kjøbenhavn, 1816.

Trykt hos Hofbogtrykker N. Christensen.

1850

THE UNIVERSITY OF

OXFORD

LIBRARY

1850

1850

1850

Naar tvende Theatercensorer, der antage saa flette Produkter som Uglespil og de tre Galninge, der lade opføre saa trættende og kjedsommelige Stykker som Bedsteforældrene og Forsøreren, og som ikke allene antage, men endog underhandle med Parterret om Opførelsen af Betlerpigen (!) — naar disse forkaſte noget originalt Stykke, hvori der er sund Forstand, end ſige et Lyſtſpil af en udmærket Digter; da afgive de uden tvivl et talende Beviis paa den Enſidighed og intellektuelle Svaghed, hvis ſorgelige Følger man dagligen er Dievidne til. En Handelsmaade, der rober en ſaa ſtor Mangel paa faſte Grundſætninger, rigtigt Omdomme og videnskabelig Charakter — thi om S mag tales her aldeles ikke — kan derfor neppe videre droftes i æſthetiſk Henſeende. Det er kun at beklage, at diſſe Mænd ſaa lidet forſtaaer at værne om deres litteraire Reputation.

Men naar de nu ved Spidsfindigheder og uforstandige Fordreielser søge at besmykke denne sig selv modsigende Handling, da bør man vel blotte den Mangel af logisk Sammenhæng, som deres forviklede Tale lider under. At forsøge dette med Hr. Rahbeks Forsvarsskrift er Hensigten af disse Blade. Hr. Etatsraad Olsens Indlæg kan uden tvivl alene blive en Gjenstand for Persiflage, da det overgaaer de dristigste Formodninger, man kunde nære om dets logiske og videnskabelige Stethed. Læserne bedes kun stedse at have for Nie, hvorlunde det her ikke gjelder om nogen Slags Smag, eller dens Forsvar imod anderledes Sindede, men ene og alene om at blotte det Ulogiske i Hr. Professor Rahbeks Svar paa Ohlenschlaegers: til Publikum.

---

1) Efterat have citert et Motto efter en anden Citation giver Hr. Rahbek S. 2, en Fortælling om de Daturer, paa hvilke Syngestykket, Freias Alter, i Aaret 1804, var bleven indsendt til den daværende Theaterdirektion, tilbagesendt til Omarbeidelse — 3: Forbedring — atter indsendt og atter sendt tilbage. Han tilføier den Bemærk-

ning, at man ikke veed, om det er bleven forandret eller uforandret aftrykt i de poetiske Skrifter, som udkom Aaret efter, 1805. Dette forvirrer allerede Læseren ret godt, da der her i Piecen handles om nok en Omarbeidelse, og da det ikke gøres opmærksomt paa, at denne Omarbeidelse ikke, som hiin, er en Forbedring efter Chefens "mundelige Utring" (See Olsens Indlæg S. 5.), men en reen Forandring af et Syngestykke til en Komødie, med to nye Personer, to aldeles forandrede Charakterer, Guilielmo og Clothilde, foruden flere Forandringer i Motiverne. Thi man faaer da let, allerede her, en Slags Fordom imod det Stykke, der synes flere Gange at være omarbeidet af Forfatteren, endstjøndt det dog kun er een virkelig Omarbeidelse, som dermed er foretaget. Hr. Rahbek drager ogsaa heraf den falske Slutning (S. 7.) at "D. siltiende tilkjendegiver, at han" "kjender Hr. Rahbeks Forgjængeres Dom ved" "Magt, i det han efterkommer den" ved at omarbeide Stykket. Slutningen er falsk, siden Forgjængernes Dom ikke omtaler Stykkets Indretning til Syngestykke, som en Feil, der burde rettes, og dets Omarbeidelse fra et saadant til en Komødie derfor ikke kan kaldes en siltiende Erkjen-

delse af en Doms Rigtighed, der handlede om ganske andre Egenskaber, saameget mere som netop alle disse ere blevne aldeles uforandrede.

At "Forfatteren tredie Gang omarbejder Stykket," er en Usandhed. Thi ikke at tale om, at de Forbedringer, D. foretog, da Stykket sendtes ham tilbage til Rettelse og Gjennemsyn, neppe bor kaldes en Omarbeidelse — og det er da vel den første; — saa er den anden Omarbeidelse en ugjort Gjerning, som kun er til i Hr. Rahbeks Piece. Vi faae saaledes ifødetfor tre Omarbeidelser een eneste.

2) Den Vægt, Hr. Rahbek lægger paa "den nærværende Forandring", til hvilken Censorerne endog "indskrænkede deres Mistykke", (S. 7) taber al Betydning, naar han (S. 14) erklærer, at han dog mener, Stykket, "med sandt Held," kunde været bragt paa Skuepladsen, ifald Censorerne "kunde kommet til mindelig Forening" med Forfatteren om "de Forandringer, som maatte være nødvendige eller dog ønskelige." Thi vare Hindringerne for Stykkets Antagelse ikke mere væsentlige, end at den ene Censor kan mene, de kunde været hævede ved en mindelig Forening, og det endog saa aldeles hævede, at Stykket med sande

Held kunde været opført; saa følger deraf, ganske logisk, at de Dele, som skulde bevirke dette sande Held, vare langt større og betydeligere end de, som ved den mindelige Forening skulde udelades eller forandres. Thi Hr. Rahbek eller nogen Anden kan dog vel ikke ansee det for mueligt, at en Forfatter, allerhelst en søv og høifortjent, skulde indgaae nogen Slags Forening, hvorved han tillod, at den største Deel af hans Stykke — som vilde medføre Forkastelse — udelodes eller forandrede for at den mindste Deel — som man nok vilde antage — kunde blive opført? Men vare altsaa de Dele, som kunde bevirke det sande Held, de største, hvor kunde da Censorerne saa ligefrem forkaste Stykket? — Hr. Rahbek har ogsaa meget vel følt, at denne billige Indvending kunde gøres ham, og vil undskyldte sin Fremgangsmaade med at anføre af Fortalen til Freias Alter den bekjendte Fabel. Men at denne gjelder en ganske Anden, nemlig Ohlenschlaegers og Rahbeks fælleds uforsonlige Modstander, det tør man dog ansee som umiskjendeligt, og Anførelsen af Fabelen kan derfor alene betragtes som en frivillig Misforstaaelse, der slet ikke undskylder Hr. Rahbek. Dette falder saameget mere i Dinene, som de "Overgivenessheder", der omtales i

det Stykke af Fortalen, som desuden citeres, og hvilke Hr. Rahbek (S. 15) fornemmeligen holder sig til, just henhøre til de ganske enkelte Dele, der slet ikke kunde afgjøre Stykkets Værdie, som dramatisk Heelt, og som netop vare af den Natur, at de, fremfor alle andre Dele af Stykket, lettest kunde været forandrede eller udeladte efter en Forening.

Det Frændskab, som Hr. Rahbek meget utidigen bringer paa Bane, synes ogsaa at fordre, at han havde forsøgt en sliq mindelig Forening, inden han af en Fortale, der egentligen slet ikke vedkom ham som Censor, og som han sikkert har Forstand nok til at fatte den rette Mening af, tog Anledning til (S. 14) at mistvivle om Mueligheden af at bringe en saadan istand. I alle Tilfælde var der ingen Grund til at ansee denne, Censorerne aldeles uvedkommende, Fortale, som det ene "tilstrækkelige" Beviis for, at den, af Hr. Rahbek selv paa Tale bragte, Forening skulde finde uoverstigelige Hindringer fra Prof. Ohlenschlaegers Side. Ligesaalidet kan det undskyldes Hr. Rahbek, naar han fordrer sig selv behandlet som Frænde, (og dog ikke imod sin Slægtning følger samme Grundfætning), at han (S. 18) belærer os med,

at han ingenlunde var "forpligtet", som Censor, til at forsøge en mindelig Forening.

3) At Hr. Rahbek (S. 5) klager over, at Censurexemplaret ikke var "fuldstændigt", da Fortalen ikke var indsendt til Theaterdirektionen, er meget uoverlagt. Thi da denne Fortale ikke skulde spilles paa Theatret, og heller ikke indeholdt noget, som i ringeste Maade angik Censorerne mere end enhver anden Læser, saa var det, som af Hr. Rahbek skulde censureres, nemlig Stykket, ganske fuldstændigt. I Censurexemplaret til Politidirecteuren var derimod Fortalen med, thi ham vedkom det at læse den. Theatercensorerne var den, som sagt, uvedkommende, og ethvert Beviis, som hentes af den for Retfærdigheden af deres Fremgangsmaade, maae altsaa blive ugyldigt.

4) Naar Hr. Rahbek fremdeles ligesvem erklærer, (S. 23) at "han tilfulde erkjender den" "Pligt, ikke i sine Embedsdomme at tage sin subjektive Behag eller Misshag til Maalestok," saa giver han, i Sandhed! et meget naivt Beviis paa den forvirrede Tænkning, der saa ofte trætter og forvirder Læserne af hans senere Skrifter. Thi Embedsdomme maa dog vel være byggede paa Grundsætninger; men hvad ere Grundsætninger

andet end almindelige, gjennemtænkte og prøvede Udtryk eller Former for de subjektive Meninger? Hvad Forklaring end Hr. Rahbek maatte udtænke af denne Sætning, saa leder stedse en fortsat Slutning derfra in absurdum.

5) Om de flere, mindre vigtige, gale Slutninger i Anledning af Stykkets Forkastelse, som om Censorerens Lemfældighed imod dem selv, (i hvilken Anledning Hr. Rahbek visseligen handler meget upolitisk i at bringe sin Forsører paa Tale!) om den lange Tid, Stykket henlaae hos ham, om de danske Originalers "uhyre" Mængde, om Hr. Etatsraad Olsens andre Forretninger, om et Rygte, at Kreias Alter denne Winter skulde opføres, som Hr. Rahbek ikke ret "fæstede Troe til" — endelig, som Censor, maatte bestemt kunde vide, at det var falsk — og andre Smaating, vilde vi her ikke tale. Kun dette ene være endnu bemærket. Hr. Rahbek spørger, (S. 9): "Naar iøvrigt Hr. Professorens Bestalling paa Smag betog os Ret til at forkaste Arbeider af ham". . . . . hvorfor indsender han os dem da"? Dette Spørgsmaal forudsætter nødvendigviis, at D. havde yttret den Tanke, at Censorerne ikke havde Ret til at forkaste hans Stykker, ifølge

hans Bestalling som Lærer ved Universitetet i Smagsvidenskaben. Men sligt er aldrig skeet, og Spørgsmaalet er derfor grundet paa en falsk eller fordreiede Forudsætning. Prof. D's. Ord ere disse (S. 6): "Vare Hr. Statsraad Olsen og Hr. Professor Rahbek Censorer ved Theatret, saa var jeg Professor i Æsthetiken ved Universitetet, og havde altsaa, ligesaa gesaavel som de, Bestalling paa Smag." Meningen heraf kan jo ikke være anden end denne: at Censorerne Embede udfordrer en god Smag beviser Intet imod Freias Alter; thi det kunde, paa den Maade, ligesaa vel bevise noget for dette Stykke, at jeg er Professor i Æsthetiken. I Autoritet vare de altsaa lige, og Ohlenschlaeger troede derfor at kunne "i høi Grad fortryde paa", (S. 5) at Censorerne simpelt hen forkaster et Stykke af ham, uden at foreslaae en mindelig Forening, uden at nævne de Feil, de troede at finde, for at han mueligen kunde rette dem til Opførelsen. At han heri tænkte billigt vil Mange uden tvivl indrømme, men at hiin Ytring, i al Fald, er noget ganske andet end at sige: min Bestalling paa Smag betager Eder Ret (!) til at forkaste mine Stykker; det maa dog Enhver tilstaae, som veed hvad det er at bruge sin Forstand. Naar Hr. Rahbek

endeligen siger, at Ohlenschlaeger ikke skulde beraabe sig paa denne Bestalling "for Mænd, der vare Professorer, og den ene af dem i Æsthetiken, (af Dis'sens Indlæg S. 6 sees, at de endog begge have været det!) inden han kunde tænke paa nogenstunde "at blive Student", saa er denne Slutning enten grundet paa den snorrige Forudsætning, at en ung Professor, og det i en Videnskab, hvor det langt mere kommer an paa Genie end paa mangeaarige Studier, ikke turde ytre den Formening, at han stod ved Siden af en ældre, som eengang, for sytten *) Har siden har været ansat i samme Videnskab, — eller paa den endnu snorrigere, og altsaa endnu mere anti-logiske, at ingen Professor kunde blive ansat i Æsthetiken ved Kjøbenhavns Universitet, som havde mere Genie og en bedre Smag end Hr. Rahbek — ifald han blot havde havt det Uheld at være Student da denne allerede var Professor.

6) Vi have nu gennemgaaet det Ufammenhengende og Antilogiske i Hr. Rahbeks Forsvar for sin Opførsel, og komme til de ikke mindre ulogiske Slutninger og Fordreielser, hvormed han vil be-

*) Ikke at tale om, at der i disse sytten Aar er foregaaet en heel Revolution i vor Litteratur,

vise, at Freias Alter er et slet Stykke. Læseren tillade atter, at man paaminder ham, hvorlunde det ifkun er Hr. Rahbets ringe Praxis i Logiken, som her omtales, og at saavel hans, og ethvert andet Parties eiendommelige Smag, som alt Forsvar for Freias Alter, ligger udenfor disse Blades Bedømmelse.

Maar Hr. Rahbet (S. 18) siger: "jeg havde mindst ventet mig en Bebreidelse af den Natur, (nemlig, at Figaros Bryllup indeholdt en hemmelig Gift) af Hugo von Rheinbergs Forfatter", saa har denne Bemærkning, som flere af hans andre, maaskee tilsyneladende Sandhed for Mange: men den er dog ganske uden Grund. Thi i Figaros Giftermaal jebnes Alt paa bedste Maade, og Enhver lover den Anden at glemme de Forseelser, som de gjensidigen kunne forekaste hinanden. I Hugo derimod faaer Forbryderen sin fortjente Løn, da han ikke alene straffes med Døden, men desuden med den marterende Sorg at berede sin ukjyde Kjerligheds Gjenstand en voldsom Død. Ideen i Hugo er af megen Anvendelse i Livet. Slutningen af Figaros Giftermaal er derimod et blendende Slør, som Letfindighed og den store Verdens Fiinshed og Levemaade drager over de flette

Følelser, som en svag Natur saa let giver Udgang til mange Hjerter.

7) Naar Hr. Rahbek S. 20, siger: "jeg skulde meget tvivle paa, at Prof. D. vilde tage Theatercassereens Indtægtsbog til Maalestof for sine egne Stykkers Værdie, naar han blot betænker hvad Tilløb og Bisald, for et Par Vintre siden, Kildereisen havde, og af hvad "Narsag;" saa forudsætter denne Mening — det Syndige fraregnet, som her er os uvedkommende — nødvendigviis, at Prof. D. har yttret den Tanke, at man af hiin Indtægtsbog kunde see, hvor gode hans Stykker vare. Men dette ligger ingenlunde i de Ord, som der sigtes til. De lyde saaledes: (S. 14) "Censorerne skulde dog betænke, hvad Theaterkassen skylder min Pen. Jeg har nu leveret en halv Snees Stykker, der næsten alle skaffe fuldt Huus." Her tales jo hverken om Maalestof eller Værdie eller nogen Slags Sammenligning imellem Poesie og Penge, men ene og alene om det Factum, at næsten alle D.'s Stykker vare Theatret til Fordeel, og at Censorerne derfor ikke skulde berøve Kassen den Fordeel, som den rimeligviis kunde have af Frias Alters Opførelse. Thi Prof. D. forudsætter naturligviis som afgjort,

at Stykket er godt og indbringende for Kassen, og kan saaledes ikke tænke, langt mindre tale om nogen "Maalestok for dets Værdie." Hr. Rahbeks Slutning er derfor falsk siden Forudsætningen er det.

At fulde Huus forresten (S. 19) intet "beviser for et Stykkes Værd", er vel sandt, men kun relative: det vil sige, naar andre Omstændigheder, end den blotte Opførelse, eller theatraliske Biting og saa maaskee kunde tildrage sig Opmærksomheden, saaledes som netop Tilfældet er med det anførte Exempel. Men naar, som Tilfældet er med alle Oblenschlaegers Stykker, (Syngepillene undtagne) intet Andet end den blotte Forestilling af det skrevne Skuespil kan samle Tilskuerne, saa kan fulde Huus meget vel ansees for et gyldigt Beviis for Stykkets Godhed — i Publikums Dine, hvis Domsstol Hr. Rahbek selv (S. 16) erklærer for "ær værdig og hellig." Dog, dette anføres blot for at lægge Hr. Rahbeks skjæve Argumentation for Dagen, da man, uden nogen Relation, maa ansee hiint Beviis for aldeles ugyldigt.

8. Vi komme nu til den værste af alle Modsigelserne, da det hele Forsvar egentligen er grundet paa denne, og derfor reent falder fra hinanden, ifald den kan lægges for Dagen. Hr. Rahbek

figer (S. 23): "Prof. D. gaaer nu over til at gjens
 "drive de Grunde, hvorpaa de forrige Censorer for-
 "kastede Stykket, og som han paaستااer ogsaa at have
 "bestemt os; Skjondt dette nu ikke er saa, vil jeg
 "dog, efter Lofte, vedkjendes dem, og bevise:
 "at de med Stykket foretagne Forandringer —
 "efter vort Brevs bogstavelige Lydende — ikke ere
 "saadanne, at vi dermed kunne troe os besviede at
 "omstode vore Forgjængeres Dom."

Denne Vedkjendelse skeer fremdeles (S. 8),
 saavel "paa den afdøde Ben, Kjerulfs, som paa
 "egne Vegne."

Men den er alligevel slet ingen Vedkjendelse,
 da en saadan nødvendigviis maatte bestaae i Hr.
 Rahbeks Beviiis for, at hans Ben Kjerulf med
 Rette havde forkastet hele det gamle Freias Alter,
 ifølge de fire angivne Grunde. Men dette Beviiis
 er ingensteds at finde. Fremdeles er det en reer
 Modsigelse at ville vedkjende sig Grundene med Hen-
 syn til Forandringerne; thi disse fire Grunde ere
 opfatte tolv Aar forend Forandringerne foretoges,
 og det, som Hr. Rahbek ganske urigtigen benævner
 at vedkjende sig dem, er intet andet end at sige,
 hvorledes de Grunde, som bestemte Hr. Rahbek
 til at forkaste det forandrede Stykke, (især

for disse Forandringer's Styk, see S. 17,) kunne udtrykkes paa samme Maade, og ligedan under fire Nummere, som hine Grunde, der bestemte hans Forgjængere til at forkaste hele det gamle Stykke. Ligeledes er det en reen Modsigelse, at der i den her citerede Sætning kun tales om Vedkjendelse af de fire Grunde, med Hensyn til "Forandringerne," men derimod S. 8, et Beviis loves for, at disse Grunde "vel saameget gjælde om For:" "andringerne, som om Stykket i sin forrige" "Gestalt;" thi dersom Anførelsen sammesteds af Ordene: "paa Kjerulfs Vegne," ikke skal være uden al Mening, saa maa den dog være skeet, for at love et Forsvar for hans Forkastelse af Stykket i denne "forrige Gestalt." Men et saadant er, som sagt, aldeles forbigaaet. Og da Hr. Rahbek alligevel gaaer ud fra den Forudsætning, (der netop er lobet at skulle bevises,) at Kjerulfs Dom om Stykket i sin "forrige Gestalt" er beviist at være rigtig, saa indeholde hans Gjendrivelses af Ohlenschlaegers Forsvarsgrunde, en meget grov logisk Modsigelse. De ere saaledes uden al Betydning.

9) At Mad. Geldschlingers er "fordrukken," (S. 24,) eller "en drukken Kone," (S. 29,)

er enten en ubegribelig Feiltagelse, eller en Følge af et slet Syn, der ikke længere formaaer at fatte Omridsene tydeligt. Alle Mad. G.S. Handlinger og Repliker tyde paa en fuldkommen ædrue Tilstand. Det er noget ganske andet, at der et Par Steder sigtes til, at hun seer vel tit i Flasken, og selv her spilles ene og alene paa en Lyst til stærk Drik, men ingeniunde paa nogen ubehagelig Virkning af dennes overvættede Nydelse.

10) At Hr. Rahbek S. 26, anfører een eneste Scene, der skal være slet, beviser aldeles intet imod Stykket. Thi sæt, at den var saa slet, som han mener, sæt endog, at han kunde anføre ti ja femten lignende, saa har dette ikke en saa afgjørende Virkning paa et Stykkes Værdie, som dramatisk Heelt, der bestaaer af 206 Sider, at det skulle kunne motivere dets Forkastelse, o: den Paastand, at der i samme findes et overveiende Antal af slette Sider. Det samme gjelder om Vittighederne, hvis Censformighed ikke bevises af syv eller otte Repliker. Dertil udfordredes i det mindste en Deduktion af disse Vittigheders særegne Natur, og af det, som især betog dem det Pikante. Men hertil findes ikke ringeste Spøer. Og disse tvende Beviser har Hr. Rahbek dog paataget sig at

levere, ved at bruge Udtrykket: "paa Kjerulfs Vegne".

11) Den Slutning, der af Lessings citerede Ord (S. 28) skal udledes, bliver falsk, baade med Hensyn til Form og Materie. Ordene ere disse: "Hvad Næring kan en Mand, der er ovet i at tænke, vel finde i vore høist triviale Komoedier? Ordspil, Ordspog, Spas, som man (wie man sie) hver Dag horer paa Gader og Stræder; saadant Løi bringer vel Mængden til at see; der fornøier sig saa godt den kan; men hvo, der vil mere end ryste sine Lunger, hvo der vil tillige see med sin Forstand, han har eengang været der, og kommer ikke igjen." — Ikke at tale om, at udreвне Sætninger, og Beraabelse paa Autoriteter kun lidet have at sige i polemiske Skrifter, hvor man alene kan vente at seire ved logisk strænge Tanker, og skarpe, tydelige Udtryk: ikke at tale om, at man, (efter samme ensidige Maade,) ifølge den Undersøgelse om moralske Sententser, og deres Fremstiggelse af Skuespillerne, som begynder Lessings Dramaturgie, ligesaagodt kunde paastaae, at Holbergs Komoedier ikke duede syndeligt, siden der i samme aldrig forekomme slige Sententser: ikke at tale om, at Hr. Rahbek, nagtet hans flere betydelige Fortjenester

som dansk Litterator, sielden eller aldrig har lagt for Dagen, at han havde fattet Lessings Mand: ikke endelig at tale om, at Mellemslutningen, som anvender disse Lessings Ord paa Freias Alter, reent mangler, da Ordene skulle "staae som en Provesteen, til Undersøgelse af, hvorvidt" Paastanden, at Stykket mangler god Smag, er rigtig; istedet for at Hr. Rahbek netop selv burde have anstillet denne Undersøgelse: — ikke at tale om Alt dette, thi det besidder ingen objektiv Gyldighed, eller angaaer kun Formen. Men ogsaa i Materien er Slutningen falsk. Lessing var langt fra ikke den Hader af Ordspil og Spas, som Hr. Rahbek her vil gjøre ham til. Man erindre sig blot hans Forsvar for *Harlequin*, og hans Fortrydelse over, at denne Maske, "sub auspiciis Sr. Magnificenz, des Herrn Prof. Gottsched," var bleven bandlyst fra alle "regelmæssige" Skuepladse; (Less. Dram. I Th. XVIII) og man vil indsee, at Lessing umueligen kan ønske Spas og Ordspil bort af Komødierne. Desuden viser det af Originalen anførte Udtryk, at det kun var den "Spas, som hørtos paa Gaden", Pobelens, og da især den litteraire Pobel, der aldrig er godmodig, træffende, sandrig eller phantastisk, som han — og vist nok med fuldkommen Ret —

ønske bort af de triviale Komoedier. Ifald nu Hr. Rahbek finder, at en overveiende Deel af Indfaldene i Freias Alter ikke kunne tillægges nogen af de nævnte Egenskaber, da bevise han det, — og Mange ville sikkert være ham Tak skyldige! Indtil den Tid kan han vist ikke fortryde paa, om En og Anden tiltroer ham samme vredagtige Forsdom imod det Nye, og lignende falske Begreber om Poesie og Æsthetik, som salig Gottsched, til Lykke kun forgjæves, stræbte at meddele den Slægt, der voxte op under hans Dine.

12) Endeligen maa vi gjøre et Par Bemærkninger, som ere af megen Vigtighed, endskjøndt de ikke henhøre til nogen af de to foregaaende Dele. Den første er den, at een af Censorerne — uvisst hvilken — enten har gjort sig skyldig i en ganske uforsvarlig Hufkommelsesfeil eller ogsaa i en reent Usandhed, da Hr. Rahbek, S. 18, erklærer: "man s'vil alt af Peter Wegners Forsvar for Ludlams "Hule have erfaret, at Censorerne i de dermed foretagne Forandringer og Forkortninger ikke have "de ringeste Deel"; men Hr. Etatsraad Olsen derimod S. 8, siger til Prof. D.: "det klæder" "Dem ellers smukt, naar De betænker hvad" "Uleilighed Censorerne have gjort sig for"

"at redde Deres Ludlams Hule, at stikle paa Cen." "forenes delikate Dren". — !!! — Den anden er denne Bemærkning. Da det i alle vore Collegier er vedtaget, ikke at decidere paa nye i en Sag, eller at beraabe sig paa ældre Domme og Breve, inden man tilstrækkeligen har gjort sig bekendt med alle saakaldte Anteacta; saa bliver det at ansees som en Skjodesløshed af de Herrer Censorer, at de Begge, efterat Hr. Rahbek offentligen har erklæret, (S. 8) at det "var dem ubekendt, at deres" "Forgjængere havde ledsaget Afslaget med et motive." "ret Brev", dog siden efter (Censorerens Indlæg ved Olsen, S. 5) fortælle, at "Concepten til dette" "Brev findes i Theaterarchivet;" thi det kan dog vel ikke anføres som en Undskydning, at denne Concept først er fundet efterat Hr. Rahbeks Piece er udkommen. I ordentlige Archiver maae man sandelig i tre Maanedere kunne finde Alt, hvad man vil søge.

Men ere nu disse Bemærkninger over Hr. Rahbeks falske Slutninger sande, saa følger deraf, ganske naturligt, at hverken det Forsvar, han har holdt det for passende at udgive, eller hans Beviser for, at Freias Alter er saa slet, at det endog burde forfæstes, i nogen Henseende kunne ansees som fyldestgjørende for tænkende Læsere.
